

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. szeptember 8

Csütörtök.

XXIII. évfolyam. 72. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petitorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

A parlamenti szünet munkája.

(—z—y.) Nem munka-szünet, nem sztrájk, hanem ernyedetlen tevékenység, a mi a kormány egész energiáját foglalkoztatja a t. Ház szünete alatt. Kormány, s vele az ország megkönnyebültén lélegzett föl, mikor az országház kapuit becsukták. Nem mintha a felelősségét érezte volna szabad szárnyakra bocsátva, hiszen nyílt kártyákkal játszik. De így legalább mindkét keze föl van szabadítva munkára s hasztalan szófecsérlések nem nyűgözik le idejét és erejét.

Igy hát a jótévő parlamenti szünet alatt a miniszteriumokban szakadatlanul folyik a munka egyrészt a jövő évi költségvetés előkészítésére, másrészt az országgyűlés elé terjesztendő többi javaslatok tárgyában. A mi a jövő évi költségvetést illeti, a kormány az egyes tárcáknál a szigorú takarékoskosságot tartja szem előtt, mert a már megszavazott fizetésemelések s egyéb tehernövekedések az államkincstárt nagyon igénybe veszik, a bevételeknél pedig emelkedésre mostanában nincs kilátás. Az ország sulyosan érzi az évek óta tartó ipari pangás következményeit, melyekhez ez évben a szárazság, szűk termés, főleg a takarmány-hiány okozta bajok is járulnak.

Az ipari föllendülés is csak látszólagos volt, — megbénították azt a mindentalan előretörő nagy bérharcok.

A kormányok gondoskodását így első sorban a közgazdasági kérdések veszik igénybe. Megírtuk, hogy Magyarország és Ausztria képviselői az olasz vámtárgyalásoknál hazajöttek újabbutasításokat kérni. Ezeket meg is kapták s most újból megindultak az alkudozások.

Magyarország szempontjából közelről érdekel bennünket, hogy Német- és Oroszország közt már megtörtént a megegyezés és pedig oly alapon, hogy Oroszország belenyugodott a fölemelt német gabonavámokba. Ezzel végleg elenyészett az a remény, hogy a gabonavámoknál engedményeket eszközölhessünk ki Németországtól.

Különös játéka a sorsnak, hogy míg Olaszország a vámügyi téren minél több engedményt igyekszik tőlünk kiesikarni, addig az olasz sajtóban a legádázabb politikai izgatás indult meg monarchiánk ellen, képtelenebbnél képtelenebb kacsákkal tartják izgalomban az olasz közvéleményt.

Az olasz kormány, mely szövetségesünk volna, hivatalosan tiltakozik mindenféle izgatás ellen és biztosít bennünket szövet-

ségéről, de tényleg nem tesz semmit sem az irredenta, sem az újságokban folyó bujtogatás ellen, mert tudja, hogy ezek népszerűek.

Hanem aztán, ha a külpolitikai viszonyok alakulásainak elháríthatlan nyomása alatt, a mi kormányunk valamelyes döntő lépésre határozza el magát, akkor — legyen az jó, vagy rossz — minden mérlegelés nélkül kiáltja az ellenzék a vetőt.

... Ez már nálunk így szokás! ...

A helységnevek megmagyarosítása. Tiszta István gróf belügyminiszter felszólítást intézett az összes vármegyékhez, hogy a megye területén levő idegen nevű községek magyar névvel való ellátása ügyében tegyenek hozzá előterjesztést. A belügyminiszter célja a Magyarország területén levő összes, idegen hangzású névvel bíró helységek neveinek megmagyarosítása.

A pécskai mandátum. Aradról telefonálják lapunknak, hogy Pécskán a pótválasztást folyó évi szeptember 13-ik napjára tűzték ki Herezeg Ferenc szabadelvűpárti és Zlinszky István függetlenségipárti jelöltek között. Zlinszky István azonban a mai napon visszalépett a jelöltségtől és ekként a választás napján Herezeg Ferencet megválasztott képviselőnek fogják kijelenteni.

KÜLFÖLD.

A japánok nagy győzelme.

A japánok szeptember 2-iki fényes győzelméről beszél most az egész világ. A japánok megverték a Kuropatkin vezetése alatt harcoló főereget, elfoglalták Liaojangot, futásra kényszerítették Kuropatkin, a ki most utat keres Mukden felé, hogy ott megvonulhasson és bevárja seregének megerősödését.

Liaojang a japánoké, de Liaojang körül folyik a harc.

Már szombaton éjjel érkezett orosz hivatalos jelentések tudatták, hogy Kuropatkin seregei kiűrtették Liaojangot. A harc Liaojangban azonban egész éjen át vasárnap reggelig tartott s csak reggel 9 órakor szállták meg a japánok teljesen Liaojangot, amelynek környékén folyik tovább a harc. Kuropatkin a japánok erősen üldözőbe vették. Nagyobb ütközetek folynak a rendetlenül visszavonuló orosz csapatok és a japánok között. A japánok óriási pusztításokat visznek véghez az orosz katonákban.

Az összes angol lapok döntő sikerének mondják a liaojangi csatát, a japánok részére.

Tokióban nagy örömet okozott a győzelem. Most az általános figyelem Kuroki műveletei felé irányul, ki az oroszok vasútösszeköttetéseit akarja teljesen elvágni.

Oyama tábornok jelentése szerint az oroszok folytonosan vonulnak vissza Mukden felé. A japánok üldözés közben minden hadállásukból kiszorították az oroszokat, kik nagy ellentállást fejtenek ki.

Tokióban most két hadosztályt mozgosítanak, mely már Vladivosztozk ostrománál fog a tengeri haderőnek segídekezni.

Pétervárott a liaojangi vereség nagyon nyommasztó hangulatot teremtett. Tisztában vannak azzal, hogy ha Kuropatkin nem képes 4 hét alatt összeszedni hadseregét, a háború sorsa eldőlt és az orosz lobogó bukása megpecsételtetett.

Hazánk tűzrendészete.

Írta: Széchenyi Viktor gróf.

III.

A megelőző tűzrendészetintézkedéseinek mindazon szabályokat kellene magában foglalnia, melyek nagyobb tűzvésznek elkerülését már eleve a lehetőségig kizárják.

Ilyen először is a tűzbiztos építkezés, ez alatt nemcsak az épület anyagát értjük, de azt is, hogy távolság és elhelyezésben miképp viszonylik a szomszéd épületekhez. A meglevő sok zsúptetű házat persze mind leromboltatni nem lehet, de igenis meg lehet akadályozni, hogy az új épületek ne készüljenek tűzveszélyes anyagból. Megengedem, hogy egy modern község nem tesz oly költői benyomást a szemlélő kedélyére, mint egy ódon zsúf-deles, fatornácsos falucska. De bármily szép dolog is a költészet, a tűzrendészet terén nem volna helyén való neki egyéb vitális érdekeket alája rendelni.

Második főpontja a megelőző tűzrendészetnek a vízszerezés, vagyis gondoskodás arról, hogy a tűzoltóságoknak minden időben, de főleg aszály idején elegendő mennyiségű víz álljon, könnyen hozzáférhető helyen rendelkezésére. A legkitűnőbbben képzett tűzoltóságot is teljesen paralizálja a vízhiány. Eklantáns példa erre Gyöngyös, melynek kitűnően szervezett, jó hírnevű, jól felszerelt tűzoltósága van — és mégsem volt képes meggátolni 600 házának elhamvadását.

A tűznek óriási kiterjedése esik a vízhiánynak tudható be. Ne sajnáljuk tehát a költséget artézi kutak furására, melyek alkalmasak, hogy minden időszakban bőven szolgáltatassanak vizet. Adjon a kormány kedvezményes olcsó kőesőnt artézi kutak létesítésére és szaporítsa a furó-készülékeket, hogy azokat a községeknek díjtalanul bocsáthassa rendelkezésére.

A tüzesetek oka igen sok esetben gyermekeknek gyufával való könnyelmű bánásmódja. A szülők elmennek hazulról, a gyermekeket otthon hagyják felügyelet nélkül, kezük ügyéből csak az értékesebb holmit rakják vagy zárják el. Az értéktelen portékát kívül hagyják, ezek közé tartozik a gyufa is, hisz olcsó jószág az, egy krajcárért két paklit is adnak! Nem csoda, hogy még a szegény ember sem bocsúli meg, hagyja heverni erre és arra, — így kerül az könnyen a gyerekek kezébe, kik aztán végzetes szerencsétlenséget okozhatnak vele.

A tűzfelügyelői állások fizetése, a tűzoltóságok beszerzésére adandó szubvenciók, artézi kutak furása stb. mind pénzbe kerül, ehhez alapot kell teremteni a közönség érzékeny megterhelése nélkül, erre kellene az országos tűzrendészeti alap.

Ez jövedelmeit kapná: 1. a kötelezett tűzoltók váltásdíjából, 2. a tűzrendészeti szabályok ellen vétők büntetéspénzéből, és 3. főleg a tűzbiztosító társulatok díjbevételeinek öt százalékából.

Ezen utóbbi dolog a külföld majdnem minden államában már életbe lépett. Különösen a német

birodalom államaiban 2—5 százalékot kötelesek a tűzbiztosító társulatok tűzrendészeti célokra fizetni.

És ez jogos megadózatás is, mert minél nagyobb a tűzbiztonság minél belterjesebben kezeltek a tűzrendészet, annál kisebb kockázattal dolgoznak a biztosító társulatok. Ezzel szemben azonban a kötelező tűzbiztosítást is életbe kellene léptetni, akkor a statisztika nem mutathatna olyan szomorú eredményt, mint például az 1903. évből, mikor is az ország tűzkára harminchat millió korona volt, melyből biztosítás révén csakis tizenkét millió térült meg, tehát huszonnégy millió korona nemzeti vagyon ment tönkre.

És mennyivel lesz még szomorúbb az 1904 ik év statisztikája.

A létesítendő tűzrendészeti törvénynek az említettekén kívül továbbá még nagy súlyt kell fektetnie a tűzoltói szakoktatásra. Azon törekvésnek kell dominálnia, hogy minél több egyén legyen a képzett tűzoltó. Mert hisz azt ma már, hál' Isten, magyarázni nem kell, hogy a tűzoltás olyan mesterség, melyet tanulni kell. Használjunk fel minden módot arra, hogy a képzett tűzoltók számát szaporítsuk.

Ezen elvet szem előtt tartva, az Országos Tűzoltó-Szövetség évente rendez Budapestén egy tűzoltótisztai tanfolyamot; közreműködésével pedig az ország több vidéki városában rendeznek a megyei szövetségek kisebb tanfolyamokat. A közigazgatási tanfolyamok és számos tanítóképezde kötelezett tanfolyamai közé is felvették már a „tűzrendészetet.” A honvédelmi miniszter a esendő tanfolyamain ujabban szintén kötelezővé tette ezen tárgyat. A közös hadsereg és a m. kir. honvédség csapatait is betanítatják egyes helyőrségekben.

A minap, már elfelejtettem melyik napi lapban, olvastam egy életre való cikket, mely a katonaságnak tűzoltásra való kioktatását szélesebb mértékben kívánja megvalósítani. Az illető tisztelt cikkíró ur indítványait megtoldandó azzal, hogy rendezzen a hadvezetőség évente 10—14 napi tanfolyamokat, melyen fiatalabb önként jelentkező tisztek a tűzoltásra egy szakember által kitaníttassanak, ez terjesztessék ki annyira, hogy minden laktanyában legalább egy tiszt legyen, a ki a tűzrendészet tudományában annyira jártas, hogy a legénységet kioktathassa.

A legénységgel, ha minden héten egy órát gyakorolnak, a célt teljesen el lehet érni a nélkül, hogy a katonai kiképzés szenvedjen.

Az eredmény az lenne, hogy nagyobb tűzvétszeknél a katonaság szakszerűen és eredményesen

közreműködne — és mi meg nem vetendő: minden kiszolgált katona mint tanult tűzoltó térne vissza községébe.

Ha a felsorolt indítványokon kívül sikerülne a közönségnek a tűzoltó-intézmény iránt érzett köznyét valami módon meleg érdeklődéssé változtatni, úgy, azt hiszem, a tűzrendészet főkérdései megoldást találnának.

Az 1904-dik év őrési tűzvétszei megmutatták tűzrendészetünk hiányait, minden érző magyar szívek azon meggyőződésre kellett jutnia, hogy ez így nem maradhat.

Tennünk kell!

Meggyőződés, hogy Tisza István gróf belügyminiszter teljesen méltányolja ez ügy nagy horderejét és a kormány mielőbb az országgyűlés elé hozza a tűzrendészeti törvényjavaslatot, melynek tervezetét az Országos Tűzoltó-Szövetség már két év előtt kidolgozta és adta be a belügyminiszteriumba.

EGYHÁZI ÉLET.

— Papi beköszöntő. —

Kézdivásárhely, szept. 5.

A kézdivásárhelyi ev. ref. egyházközönség két napon át, szept. 3. és 4-ik napjain, ünnepe volt. Ünnepe, melyen a város közönsége, társadalmi rang-, osztály-, és felekezeti különbség nélkül részt vett. S méltán, mert e napok elsején érkezett városunkba s másodikán tartotta beköszöntő beszédét Cirmai Zoltán második rendes papi, kit a hívek osztatlan bizalma emelt abba a papi székre, melyet 45 éven át odaadó buzgalommal töltött be Székely János, most már az édes nyugalom áldásait élvező öreg papi, hívei szeretetétől környezve.

Az új papi szombat a 12 óra 30 perckor érkező vonattal jött meg városunkba. A vasuti állomáson, nagy közönség vártas a mint kiszállt a vonatról, lelkes éljenzéssel fogadta az ifjú lelkipásztort. Az éljenzés lecsillapultával Köllönte Mózes, az egyházközönség érdemes, buzgó főgondnoka üdvözölte röviden, egyszerű, szívből fakadó szavakkal Cirmait, aki meghatottan mondott hálás köszönetet nemcsak megválasztásáért, de a nem várt szívélyes fogadtatásért is. Majd kocsi szállítás közönség egyrészével az új papi s hosszú kocsiútról kísérve behajtottak az öreg papi lakáshoz, ahol Szabó Jenő első rendes papi üdvözölte új munkatársát, szépen, lélekemelően, szívélyesen. Cirmai meghatottan köszöntö meg pap-társát lelkes, szeretettel teljes köszöntésével, ígérte,

hogy hű munkatársa lesz a hívek lelkiéletének gondozásában. Majd Székely János nyugalmazott agg lelkészt üdvözölte, mint gyermek az atyját, szépen; meleg szeretettel hálával méltatta sokoldalú érdemeit s a nyugalomban hosszú életet, boldogságot kívánt elődének. Lelkes éljenzés zúgott föl a kedves, meghatározó jelenetre, a melylyel az első napi ünnepség véget ért.

Másnap, szeptember 4-én délelőtt 10 órakor volt a beigtató ünnepély. A szép, nagy templomban a hívek nagy serege, s kívülök a más vallású polgárságból is igen sokan jöttek el, meghilgatni a beigtatás nem mindennapi ünnepségét.

Invocatio s az egyházi daloskór szép összhangzatos éneke után Szabó Jenő első papi állott föl a szószékre, hogy elmondja a ritka alkalomra irt gyönyörű, költői hasonlatokban, eszmékben gazdag beigtató beszédét. Ujra felhangzott a dalkór szép éneke s utána az új papi nyitotta imára ajkait, áldást kérve az egyházközönségre, kegyelmet esedezve a maga részére Istentől, akinek akaratából elhivatott e tekintélyes helyen hirdetni az Ur igéit. Majd a beköszöntő-beszédet tartotta meg nagy figyelem között. Beszédének alapigéit Mózes I. könyve, 31-ik részének 13-ik versét vette: „Én vagyok az erős Isten, Béthelnek Istene, aholott olajt töltél a kőoszlopra és aholott fogadtattét tőlem nekem. Most azért kelj fel, menj ki a földről és térj meg a te rokonságid tartományába.”

A félóraig tartott, eszmedus beszéd a jelen-voltakra kivétel nélkül igen kedvező hatást gyakorolt s újabb bizonyosságot szolgáltatott arra, hogy az egyházközönség egy jól képzett, tanulni szerető, lelkesedni tudó, buzgó, munkás és szerény modoru lelkipásztort nyert Cirmai Zoltánban. Isteni tisztelet után az egyház keblé tanácsa üdvözlétét fogadta az új papi a papi lakásban s ezzel a hivatalos beigtatás ténye véget ért.

Délután 1 órakor mintegy 60-on gyűltek össze Köllönte Mózes főgondnok házában, hol díszebéd volt az új papi tiszteletére. Az ebéd, melynél izletesebbet, pompásabbat nem egyhamar élvezhetni, a következő fogásokból állott: 1. Barna és fehér leves. 2. Belső körzettel. 3. Almás és turós béles. 4. Töltött káposzta. 5. Malac-sült, pulykasült, kompóttal. 6. Sajt, gyümölcs, szőlő. 7. Fekete kávé. 8. Bor: rizling, celnai.

A nagyszerű ebéd, kitűnő bor és jó cigány zene pompás hangulatot keltettek s nemcsak a, a harmadik fogásnál megindult a pohárköszöntők árja. Az első felköszöntőt Bodor Géza, a kézi egyházmegye derék esperese mondotta Cirmai Zoltánra; utána Cirmai Zoltán Dr. Török Andor polgár-

TÁRGA.

Uti jegyzetek.

(Kolozsvár fejlődése. Kirándulás Szamosújvárra és Désre.)

Irta: Biró Lajos.

Mialatt a nyár beálltával tökepenzesek, gazdag magánzók, magyar földön meglépesedett izraeliták özönével sereglének a székelyföld csodaszép vidékeire szívni tiszta, ózondus levegőt, élvezni a természet csodás paradicsomát, hallgatni madárdalt, mely szívet, lelket felemel a Teremtőhöz; azallat a tanársegreg is, befejezve a tíz hónapi munkát, utra kél, de nem azért, hogy pihenjen, hogy megszakítsa a munka fonálát, hanem hogy szellemi kincseit szaporítsa, tudásának tárházát gazdagítsa, hogy az új iskolai év beálltával még gazdagabb ismereteket közölhesen az ifjúsággal. No meg a professzor népségnek kissé drága multság is volna fürdön tölteni el a nyarat. Pedig ugyancsak reá férne. A sok beszéd által kifáradt tüdejének a tiszta havasi levegő való-ságos üdítő balzsam lenne; s megronsolt idegeinek sem ártana a fürdők hideg zuhanya.

Bármily kecségető is e multság, mégis vajmi kevesen számhatják magukat erre rá, mert hát, mint a bucsujárás egy a fürdőzés is pénzzel jár. Fizetés emelés nem volt a tanároknak, a mostani díjazás pedig nem futja ki fürdőzésre is.

Különb a tanulmányozás, a szellemi foglalkozás is néha-néha felér az üdüléssel. A fürdők testi egőségünk erősítését segítik elő, a nagy szellemekkel való foglalkozás lelkünknek nyújt bő táplálékot.

En is az iskolai év végével itt hagytam a csendes Kézdivásárhelyt, elutaztam „kínese” Kolozsvárra, amelyhez annyi kedves emlék fűz. Itt töltöttem a nyarat.

Nem céloz Kolozsvárt felfedezni, mert ezt ismerik sokan úgy az ifju, mint az öregebb generációból. Csak pár vonással akarom megrögzíteni, azokat a képeket, melyek itt tartózkodásom alatt lerajzolódtak lelki szemeim előtt.

Az egy, két évtizeddel előtti Kolozsvárt hiába keresed: nem találz rá. A régi, masszív kőépületek, melyek évszázadoknál voltak tanui, eltűntek, vagy mutatók, modern köntösbe öltöztek. Négyszögű lapos kövű gyalogjáróit, kátyus utcáit, hol mint nagyreményű egyetemi hallgató botorkáltál, aszfalt burkolat váltotta fel.

Ezelőtt lakatlan téren most palota sorok emelkednek. A Házsongárd tiszta levegőjével, csinos villáival, jó kocsis útjával méltán lett az idegeneknek is nyaraló helyévé.

Anyagi kincsei nem, de szellemi kincsei; oly alkotások, melyek a múlt dicső korszakait varázsolják előbénk, örvendeten szaporodnak.

Németverő, Bécs kapuját döngető, igazságos Mátyásnak hatalmas ércszobra immáron két éve áll a főter közepén.

Fadrusznak, ki már azóta csendes ember lett, ki bevonult a halhatatlanság dicső Pantheonjába, remek alkotása e mű Valahányszor elvonulsz előtte, mindannyiszor megbámulod, megcsodálsz a nagy király ércalakját dőleg lován, körülvevő hű magyarjait s megújul előttek nemzeti történelmünk dicső korszaka, az a korszak, mikor még boldog volt a magyar s az befelé, mint kifelé hatalmas.

Méltán lett a magyarországi és erdélyrészi tanuló ifjúságnak Mekkája, zarándokló helye Kolozsvár s méltán ajánlja az erd. róm. status igazgató tanácsa is gimnáziumai ifjúságának az oda való kirándulást, mert az itt nyert benyomások mélyen bevésődnek a szívekbe.

Az ércben élet, szellem lakozik, az igazságos Mátyás szelleme, amely büvöl és magával ragad mindenkit. Legmagyarabb főhercegünket, József főherceget is bizonyára az ott nyert benyomások készítették arra az örvendetes elhatározásra, hogy unokájának a kereszttségben Mátyás nevet adasson. Tine a nagy király szellemének megnyilatkozása az ércben.

Másik alkotása Kolozsvárnak a Szent György szobor, melynek leleplezése valószínűleg ebben a hónapban lesz nagy ünnepséggel, melyen Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter fog felolvasást tartani.

E szobor, mely a Jókai utca végén, az Arany János téren van elhelyezve, méreteit tekintve, messze mögötte marad ugyan a Mátyás szobornak, de becsé, értéke, kultúrtörténelmi jelentőségénél fogva nemcsak Kolozsvárnak lesz büszkesége, hanem az egész Magyar nemzetnek.

Ez a lovas szobor hűmása annak a Szent György szobornak, a mely a prágai Szent Vid főtemplom terét ékesíti s melyet Kolozsvári Márton és György, Kolozsvár szülöttei még az Unjouk korában, 1373-ban készítettek.

Ezzel Kolozsvár nemcsak háláját rójjá le nagy fiairól, hanem egy oly emléket is létesített, oly szobor mását szerezt meg magának, melyről a művészet történelme lapjai beszélnek csak méltóképpen.

A szobor a sárkányölő Szent Györgyöt tünteti

mestert, Baló László Bodor Géza esperest, M. Székely János Szabó Jenőt, Szabó Jenő az egyháztanácsot, Dr. Török Andor Cirmai Zoltánt, M. Székely János az új pap édes atyját, Bodor Géza a tanárokat és tanítókat, Szabó Jenő a névnapjukat e napon ünneplő Kölönte Mózes főgondnokot és szép ifju feleségét, Ambrus Albert az új pap családját, Zájzon Lázár Csizsár József egyházi pénztárost, Csutak László Turóczi László algondnokot köszöntötték fel s ezeken kívül még számos lelkes tosztt hangzott el, részint az új papra, részint a jelenlévőkre. Szóval vig, kedélyes hangulat uralkodott a késő esti órákig, emlékeztessé, kedvessé tette az új papra nézve életének e fontos, nevezetes napját. Adja Isten, hogy az egyházközség hívei és az új pap között mindig olyan kedves, kellemes viszony uralkodjék, amilyen szeretet és tisztelet vette körül Cirmai Zoltánt az első napon, midőn megtartá beköszöntő beszédét. Ad multos annos!

Megyei ügyek.

Legtöbb adót fizető névjegyzéke.

Közírré teszem, hogy a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1905. évi névjegyzéke alapján szolgáló adó kimutatások az 1886. évi XXI. t.-e. 25. §-sa értelmében 8 napi közszemlére a vármegyei főjegyzői irodába kitétettek, hol az érdeklődők által a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanezen idő alatt a kimutatott adóra vonatkozó felszólamlások az igazoló választmányhoz beadhatók. Az adó összegére vonatkozó felszólamlások később figyelembe nem vétetnek.

Az idézett t.-e. 27. §-sa alapján felhivatnak mindazok, kik adójuk kétszeres számítására igényt birnak, hogy ezen igényüket a folyó hó 12-én d. e. 8 órakor a vármegyei főjegyzői irodában tartandó igazoló választmány előtt szóval vagy írásban az okmány bemutatásával igazolják.

Sepsiszentgyörgy, 1904. évi szeptember hó 2-án.

Szent-Iványi Miklós,
kir. tanácsos, alispán.

NAPI HIREK.

— Személyi hir. Csánky Gyula, Háromszék megye érdemes kir. tanfelügyelője, szeptember 6-án délelőtt Kézdivásárhelyen időzött s meglátogatta a m. kir. állami elemi fiú- és leányiskolák osztályait, a hol már előző nap óta rendesen folytak

az előadások. Kézdivásárhelyről még az nap Torjára utazott hivatalos ügyek intézése végett

— Kinevezés. Zsigmond Györgyöt, a kézdivásárhelyi r. k. főgimnázium jeles képzettségű ifju tanárát a valás és közoktatásügyi m. kir. miniszter — az erdélyi r. k. státusszal fennálló szerződés alapján — kinevezte a brassói r. k. főgimnáziumhoz a földrajz-történelmi tanszékre tanárrá.

— Kitüntetés. A király Csegezy Mihálynak, a tordai törvényszék elnökének, nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a III. osztályu vaskorona-rendet adományozta.

— Rákóczi hamvainak elhelyezése. Rákóczi Ferenc és a többi hazaszállított történelmi nagyságok hamvainak hovahelyezése tárgyában szombaton délután a kassai domban értekezlet volt, melyen Berzeviczy Albert miniszter elnököl. Az értekezleten részt vett Thaly Kálmán orsz. képviselő is. A helyszíni szemle után az értekezlet megállapodott abban, hogy a dóm alatti kriptá a hamvak elhelyezésére megfelel. E szerint a hamvakat nyolc koporsóban ott fogják elhelyezni, a koporsók egyikében lesznek Rákóczi hamvai és édesanyja feje, a másodikban Rákóczi fiának hamvai, a többi hatban a hat fővezér hamvai. Az emléktábla hovahelyezése tekintetében már eltértek a vélemények és csak abban állapodtak meg, hogy az emléktábla nem lehet a dóm közepében, mert ott, tekintettel a dóm magasságára, elveszne.

— Bucusi estély. Szabó Gyula a kézdivásárhelyi kir. adóhivatalnak 23 éven át pontos, lelkiismeretes, derék pénztárosa nyugalomba vonulván, ez alkalomból tisztviselő társai, barátai és tisztelői mult szombaton este a „Millennium“ nagytermében kedélyes bucsu estélyt rendeztek. Mintegy hetvenen gyűltek össze az ünneplők, kik lelkes óvációban részesítették a nyugalomba vonuló érdemes hivatalfőnököt, ki társadalmi érintkezéseiben is valódi mintaképe volt a jó tisztviselőnek. Az izletes vaesora, pompás bor és jó zene élvezése közben csakhamar a legélénkebb hangulatot idézték föl s a pohár köszöntők hosszú sorában méltatták Szabó Gyula sokoldalú érdemeit s kívántak neki a nyugalomhoz még hosszú életet és boldogságot. Az első tőzstot az adóhivatal tisztikara nevében Győrbiro Gergely ellenőr mondotta; őt Fejér Károly kir. járásbíró, M. Székely János, Dr. Török Andor, Marossy Ferenc, Zayzon Lázár, Baló László, Gáspár István, Nagy Béla, Dr. Bánffy Zsigmond, Ince Balázs, Nagy Károly, id. Török Sándor, Szöcs Károly, Ambrus Albert, Dr. Gyöngyössi István, Török Sándor főgimn. tanár követték, valamennyien a nyugalomra vonulót éltetvén szebbnél-szebb po-

hárköszöntőkben. Ezután Fejér Károly j. bíró az ünnepelt családjára, Baló László Marossy Ferencre, Nagy Béla Dr. Török Andorra, majd az ünnepelt anyósára: özv. Szilveszter Jánosnéra üritettek poharat Vig zeneszó, kedélyes ének és tánc fejezte be a szép bucsu-estélyt.

— A Kézdivásárhelyi Asztalos Ipartársulattól. A „Kézdivásárhelyi Asztalos Ipartársulat“, mely az ipartörvény értelmében 1878-ban alakult társulattá, de amely megelőzőleg, mint céh száz évvel régebb idő óta működik 1904. évi szeptember hó 18-án tartja Kézdivásárhelyen a zászló-szentelő és felavató ünnepségét. A zászló-anyai tiszt betöltésére a társulat tkts id. Nagy Ferencné urasszonyt volt szerencsés megnyerni. Az ünnepség sorrendje: 1. 1904. szeptember 18-án d. e. 8 órakor gyülekezés a Vigadó előtt, a tűzoltó zenekar zenélése mellett. 2. Fél 9 órakor indulás a róm. kath. templomba, ahol Főtisztelendő Balázs Ferenc, róm. kath. főesperes ur a zászlót fölszenteli. 3. A róm. kath. templomból a közönség a Vigadóba vonul, ahol a felavató ünnepség sorrendje következik: 4. Zenél a tűzoltó zenekar. 5. Az ünnepséget megnyitja Bene Albert társulati elnök. 6. Énekel az ev. ref. egyházi dalkör. 7. Felavató beszédet mond tiszteletes Szabó Jenő ev. ref. lelkész ur. 8. Énekel az ev. ref. egyházi dalkör. 9. Szegbeverés. 10. Dr. Török Andor, polgármester, az iparhatóság feje, beszéd kíséretében átadja megőrzés végett a zászlót Bene Albert társulati elnöknek. 11. Az ev. ref. dalkör éneke. 12. Zenél a tűzoltó zenekar. 13. u. 1 órakor ebéd özv. Jancsó Dénesné szállójában. A lakoma-jegy ára: 4 korona.

KÖZGAZDASÁG.

Egy takarékpénztár székely gazdákért.

A beállott gazdasági inségre való tekintettel a marosvásárhelyi „Agrár takarékpénztár“ üdvös segítséget ohajt nyújtani a székely gazdaközönségnek. A segítség módjára vonatkozólag átiratot intézett a székely törvényhatósághoz és gazdasági egyesületekhez, melyet alább mi is közölünk, ajánlván azt a gazdaközönség figyelmébe. Az átirat a következő.

„Tek. Törvényhatóság!

Az egész országot ért súlyos gazdasági csapás, folyton tartó szárazság által okozott rossz termés folytán előállott inség kötelességévé teszi minden hazafiasan gondolkodó és érző embernek, hogy tőle telhetőleg segítségére legyen azoknak, kiket az inség fenyeget vagy sújt. Intézetünk ezen kötelesség teljesítés alól nemcsak nem ohajt kitérni, hanem hivatásának megfelelően e tekintetben példával kíván előjárni. Ma tartott igazgatósági ülésben ennél fogva elhatározta, hogy 1000 koronát bocsát rendelkezésre gróf Lázár István főispán urnak, hogy egyenlő részben Marosvásárhely és Marostordavármegye inségesei részére a megalakult segélyező bizottság által felhasználassák. De elhatározta egyszersmind azt is, hogy minden irányban segítségére siet a gazdaközönségnek és különösen a kis gazdáknak. Már kihelyezett kölcsönök tekintetében a lehető legmesszebb fokig menő méltányosságot ohajtja gyakorolni, a törlesztésektől lehetőleg eltérni; a végrehajtási eljárásokat — amennyire az csak a kölcsön veszélyeztetése nélkül teheti — felfüggeszti.

De újabb és 300 koronától kezdődőleg adandó hosszú lejáratu jelzálog kölcsönöket is ohajt most nyújtani, melynek kamatait annyira leszállította és törlesztési módját oly olcsóvá tette, hogy ezek révén módja lesz a kis gazdáknak rájuk nehezedő gazdasági csapásokkal megküzdni. Sőt azoknak, akár egyesek, akár egyletek, kik az inségeseeknek állítandó gabonaneműekre kívánnak kölcsönöket igénybe venni; ezeket a legjutányosabban kívánja rendelkezésre bocsátani.

Egész erőnket, hazafias elhatározásunkat és törekvésünket kívánjuk latba vetni, hogy az erdélyi hazarészekre nehezedő bajokat lehetőleg enyhítsük és kérjük a t. Cimet, hogy bennünket e törekvésünkben támogatni és a törvényhatóság közönségét ez elhatározásunkról értesíteni méltóztassék.

Maros-Vásárhely, 1904. augusztus hó 27.

Kiváló tisztelettel:

Agrár takarékpénztár részvénytársaság Marosvásárhelyt.

Igen üdvös és szép dolog volna, ha a székelyföldi többi takarékpénztár is követné a szép példát

fel, vagyis a jó győzelmét simbolizálja a gonosz felett.

Ily emlékek létesítésére igazán szükség van mai napság, midőn a gonosz mindenáron győzedelmeskedni akar a jó, az igaz fölött. Különösen szükség van Kolozsvárt, ahol a hazátlan szocializmus már annyira elhatárolódott, hogy nem átalotta egy komoly, hazafias ünnepen megakadályozni legszentebb máknak, a Hymnusnak eléneklését a világot felforgató Marseillesel.

Nevezetessége továbbá Kolozsvárnak a Ferenc-rendiek óvári kolostora, amely a Mátyás kora beli építészetnek páratlan emléke hazánkban. Ennek restaurálását most végzi a műemlékek országos bizottsága s ha készen lesznek vele, méltán lesz ez is a Kolozsvárra zárandokolóknak bálulata tárgyává.

A farkasutcai, történelmi nevezetességű kőszínházban, mely annyi jeles színművészt adott a magyar nemzetnek, nem sokáig enyelg már a komoly tragédia muzsája a vigjáték pajkos muzsájával.

Thalia kiköltözik a Hunyadi téri új színházba, a modern palotába, a melybe inkább is bele illik a lange muzsa, mint az ódon színház kő falai közé.

Kolozsvárról kirándulva pár napot töltöttem Szamosujváron és Désen.

Szamosujvár a hazai örménységnek legnagyobb városa hazánkban. Rendezett széles utcáival, főtéri hatalmas örmény templomával, melyet a híres Rubens kép ékesít, méltán ragadja meg az utas figyelmét. Lakói egyszerűek. A kis városokat jellemző kasztrendszernek itt nyoma sincs. A nők estéli sétájukat a szép sétateren nem drága selyem ruhában teszik meg, mint egyik-másik helyen szokás, hanem egyszerűen öltözködve, hajadon fövel. Séta után nagy

társaságokba verődve, családiasan összegyűlnek egyik-másik kereskedés, vagy éppen gyógyszerár elé, mint épen Herman und Dorotheában var, s itt Frater Loránd, huszár főhadnagy, a kiváló dal- és zeneszerző mulattatja a társaságot gyönyörű énekével, melyet az alkonyi szellő a Szamos völgyén messzire ragad. Vendéglőkben, sétateren mindenütt Frater-nóákat játszik a cigány, melyek azért hatnak oly közvetlenül, mivel nemcsak a dallamot, de a szöveget is maga a sneidig főhadnagy ur szerzi.

A városból északra fekszik a Martinuzzi által épített vár, melyet most fegyháznak használnak. Lakója háromszázon felül van, ami semmiesetre sem valami hízogó reánk nézve.

Szamosujvártól nem messze van Dés, a két Szamos összefolyásánál. Csinos kis város. A főtéren van az ezredévi emlékoszlop, melyen hatalmas turul terjesztí szét szárnyát. Ugyanitt van a reformátusok történelmi nevezetességű temploma, melyet a katolikusoktól foglaltak el egykoron. Szép sétaterre a Bánffysétátér, esirós parkja a Bánffypark, ahol egy régi, az 1300 as időkbeli való emlék látható. Lakói reformátusok, katolikusok és zsidók. A zsidók száma meghaladja a kétezeret. E szám valóban a magyar faj türelmessége mellett bizonyít.

E nyári kirándulásom, melynek tapasztalatait e pár sorban rögzítettem meg, szomorú valóról győzött meg. A magyar faj elszegényedése és pusztulása látható mindenütt. Egy új elem lép előtérbe, melynek jelszava: ubi bene, ibi patria. Pedig e hazát dicső elődeink, kacagányos őseink nem vuklis és kaftányos uraknak, hanem szinmagyaroknak a számára alapították. Node hát változnak az idők, s változnak az emberek is.

DEZSŐ BÉLA

alesernátoni cséplőgéptulajdonos Kézdivásár-helyre jött s ajánlja magát a csépléltető gazda-közönség becses figyelmébe. Cséplőgépe el van látva szalmahordóval (kaszalrakóval) is. Csépléltetni akaró gazdák jelentkezhetnek Ifj. Jancsó Mózes papirkereskedésében

***** Kézdivásárhelyt *****

113. -2.

KIADÓ LAKÁS.

A Kisegítő Takarékpénztárral szemben ujonnan fölépült lakás: négy szoba, konyha, kamra, istálló, fatartó, négy pince és udvar, teljesen ellátva mindennel **szeptember hó 20-tól**

több évre kiadó.

Értekezni lehet **Szotyori Balázzsal.**

111. 4 - 6.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:

Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Esztiike kiasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A k s tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti: **MIKSZÁTH KÁLMÁN**

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA					AZ ÍRÓK NÉVSORA
	Baksay Sándor	Dóczy Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Beniczky Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verseghy Ferenc
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Herczeg Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható **betűk**. Finom, famentes **papiros**. Diszkrét izlésű, diszes **bekötési tábla**.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
ezennel megrendelem a

„MAGYAR REGÉNYÍRÓK“

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 kor.-ért;

- a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félevenként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.

A nem kívánt módokat törölendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félevenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél fizetendő be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő. Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A „MAGYAR REGÉNYÍRÓK“

minden művelt magyar uri család örökbeesü könyvtára. A hatvan kötet félevenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó ntézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Megrendeléseket a fent körülírt feltételek mellett elfogad Ifj. JANCsó MÓZES könyvkereskedő Kézdivásárhelyt.

116. 1—1.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában Kézdivásárhelyt.